

Asia: LVM/1770/03/2016

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esityksestä

Maantielakiluonnoksessa on kattavasti huomioitu valtakunnalliset ja maakunnalliset tavoitteet sekä edellytykset toimivalle liikennejärjestelmälle ja sen kehittämiseksi. Maantieverkon tavoitteellinen ja pitkäjänteinen kehittäminen, kunnossapito ja siihen investoinnit ovat edellytys toimivalle ja turvalliselle liikkumiselle koko maassa ja maantieteellisesti eri alueilla. Myönteistä on, että lakiluonnoksessa on otettu huomioon maantien liikenteellinen merkitys elinkeinoelämälle.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatiminen pitkälle aikavälille toimenpide-ehdotuksineen mahdollistaa tavoitteellisen ja pitkäjänteisen yhteistyön eri toimijoiden kanssa. Valtion rahoitusohjelman sisältyminen liikennejärjestelmäsuunnitteluun on huomioitu lakiluonnoksessa.

Valtion ja tulevien maakuntien tulee kuulla kuntien näkemyksiä elinvoimaa tukevan tieverkon kehittämisessä. Maantiekuljetukset ovat tärkeä kuljetusmuoto Itä-Suomen alemmilta tieverkoilta runkoverkolle. Alemman tieverkon kehittämisessä ja ylläpidossa on otettava huomioon tienkäyttäjien erilaiset tarpeet. Runkoverkon kehittäminen ja ylläpito eivät saa heikentää alemman tieverkon kuntoa ja kunnossapitoa.

Tienpidon yleisiä vaatimuksia, palvelutasoa ja kunnossapitoa sekä valvontaa koskevan sääntelyn kehittäminen (4, 13, 13 a, 15 o, 33, 100 b §:t)

Lakiehdotuksessa maantiet luokiteltaisiin liikenteellisen merkityksen mukaan eri tieluokkiin. Kantatiet täydentäisivät valtatieverkkoa ja palvelisivat maakuntien liikennettä. Maantiet tarjoaisivat koko maassa turvallisen ja toimivan liikkumisen sekä kuljettamisen erilaisille kulkutavoille ja kuljettamistarpeille. Maantielakiin lisättäisiin matkojen ja kuljetusten palvelutasoa sekä kunnossapidon tasoa koskevat säännökset. Tienpidon omavalvontaohjelmalla toteutettaisiin tienhoidon laadunvalvontaa. Laadun seurantaan liittyvät havainnot sekä toimenpiteet olisivat julkisesti tienkäyttäjien nähtävillä. Liikenteen turvallisuusvirastolle säädettäisiin valvontarooli.

Tienpidon laatu- ja palvelutasovaatimukset eivät saa vaarantaa alemman tieverkon kehittämistä ja ylläpitämistä. Maanteiden palvelutason luokittelu heikentää laita-alueiden tieverkon kuntoa, mikäli

pääpaino on runkoverkon investoinneissa ja ylläpidossa. Tienpidon omavalvonnalla tulee tunnistaa sekä tienkäyttäjien tarpeet että laadulliset kehityskohteet myös alemmalla tieverkolla.

Liikennetehtävien kokonaisuus maakuntaudistuksessa

Lakiehdotuksen mukaan maakunnat sopisivat keskenään yhteistyöalueista ja maakuntien välisestä yhteistyöstä enintään yhdeksällä tienpitoalueella. Yhteistyösopimuksella varmistettaisiin tienpito ja sen yleiset vaatimukset sekä palvelu-, turvallisuus- ja kunnossapidon tasot. Liikennevirasto tienpitäjänä kohdistaisi rahoituksen jokaiselle tienpitoalueen maakunnalle tienpidon sopimuksen perusteella. Liikennevirasto varaisi osan perusväylänpidon tienpidon rahoituksesta muihin tienpidon kohteisiin.

Maakuntaudistuksessa on huomioitava alemman tieverkon kehittäminen ja ylläpito. Osa tienpidon rahoituksesta on kohdistettava liikenteellisesti merkityksellisiin maanteihin, niiden kunnan ja alueellisten tarpeiden mukaan. Kantatie 73 on merkittävä puutavaran, kartongin, komposiittituotteiden ja elintarvikkeiden kuljetusten väylä maakuntakeskuksiin ja Etelä-Suomen alueelle. Elinkeinoelämän kuljetukset on turvattava Lieksan seudulla ja lähialueilla.

Ratalain muutokset

Ratalakiluonnoksessa on luokiteltu rautateiden runkoverkko nopean henkilöliikenteen ja raskaan tavaraliikenteen ratoihin. Joensuu-Lieksa-Nurmes rataosuus on merkittävä teollisuustuotteiden kuljetusväylä ja osa avattua Kiinan silkkitietä ja yhteyttä Barentsin merelle. Rataosuus on myös matkailun kannalta merkityksellinen. Lieksan kaupunki pitää tärkeänä, että jatkossa Joensuu-Lieksa-Nurmes rataosuus kuuluu rautateiden runkoverkkoon, mikä mahdollistaa radan palvelutason parantamisen sekä henkilö- että tavaraliikenteen osalta. Kilpailun osittainen avaaminen tavaraliikenteelle on myönteistä rataverkon kehittämistä.

Henkilöliikenne tulee turvata rataosuudella Joensuu-Eno-Uimaharju-Lieksa-Nurmes. Rataliikenne muodostaa perustan, johon muu paikallis- ja matkailijaliikenne voidaan joustavasti liittää. Perusteena on maamme laita-alueilla tapahtunut merkittävä linja-autoliikenteen tarjonnan vähentyminen. Henkilöliikenteen turvaaminen parantaa myös tavaraliikenteen toimintaedellytyksiä samalla rataosuudella; rataosuudella toimivan teollisuuden palvelu muun muassa Enocell Oy Uimaharju, Lieksan kansainvälisesti toimiva ja kasvava teollisuus, sekä Ylä-Karjalan teollisuus.

Muut huomiot

Liikennejärjestelmäsuunnittelussa eri toimijoiden välinen yhteistyö on tärkeää ja merkityksellistä. Suunnittelulla edistetään toimivaa, turvallista ja kestävästä liikennejärjestelmää alueilta maakuntiin ja maakunnista koko maahan. Alueelliset tarpeet huomioiva ja kuntien liikennejärjestelmää koskeva suunnittelu on hyvä lähtökohta tavoitteelliselle ja pitkäjänteiselle yhteistyölle kunnissa ja maakunnassa.

Tähkiö Kaisa

Lieksan kaupunki